

Meldunek 5/B/06

o zachorowaniach na choroby zakaźne i zatruciach

zgłoszonych w okresie od 16.05 do 31.05.2006 r.

1. Liczba zachorowań na wybrane choroby zarejestrowanych w okresie 16-31.05.2006 r. oraz skumulowana liczba zachorowań zarejestrowanych od 1.01.2006 r. w porównaniu do analogicznych okresów 2005 r.

Jednostka chorobowa (symbole wg "Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych" ICD-10)	Meldunek 5/B		Dane skumulowane ^{1/}	
	16.05.06. do 31.05.06.	16.05.05. do 31.05.05.	1.01.06. do 31.05.06.	1.01.05. do 31.05.05.
Cholera (A00)	-	-	-	-
Dur brzuszny (A01.0)	-	-	1	-
Dury rzekome A,B,C (A01.1-3)	-	-	-	-
Salmonelozy: ogółem (A02)	600	724	2953	3615
w tym: zatrucia pokarmowe (A02.0)	591	720	2901	3569
Czerwonka bakteryjna /szigelozja/ (A03)	1	4	13	40
Inne bakteryjne zakażenia jelitowe: ogółem (A04)	276	208	2220	1798
w tym: zakażenie <i>Escherichia coli</i> - enterokrwotoczną (A04.3)	2	-	3	3
wywołane przez <i>Campylobacter</i> (A04.5)	-	-	30	7
Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe: ogółem (A05)	165	200	1272	1370
w tym: zatrucie gronkowcowe (A05.0)	1	19	40	283
zatrucie jadem kiełbasianym /botulizm/ (A05.1)	1	-	6	8
wywołane przez <i>Clostridium perfringens</i> (A05.2)	-	-	1	3
inne określone (A05.3-8)	2	3	134	39
nie określone (A05.9)	161	178	1091	1037
Lamblioza /giardioza/ (A07.1)	79	118	1311	1281
Kryptosporidioza (A07.2)	-	-	-	-
Wirusowe i inne określone zakażenia jelitowe: ogółem (A08)	1192	703	11993	7381
w tym: nieżyt jelitowy wywołany przez rotawirusy (A08.0)	1073	569	10367	6332
Biegunki u dzieci do lat 2: ogółem (A04; A08; A09)	1162	767	11563	8886
w tym: BNO, prawdopodobnie pochodzenia zakaźnego (A09)	444	337	4088	3744
Dżuma (A20)	-	-	-	-
Tularemia (A21)	-	-	-	-
Wąglik (A22)	-	-	-	-
Bruceleza: nowe zachorowania (A23)	-	-	-	-
Leptospiroza (A27)	-	-	-	-
Jersinioza: ogółem (A04.6; A28.2)	5	1	74	31
Listerioza: ogółem (A32; P37.2)	1	-	11	5
Tężec: ogółem (A33-A35)	-	2	3	5
Błonica (A36)	-	-	-	-
Krzztusiec (A37)	55	57	531	1117
Płonica /szkarlatyna/ (A38)	559	567	6225	4680
Choroba meningokokowa, inwazyjna: ogółem (A39) ^{2/}	6	14	107	98
w tym: zapalenie opon mózgowych (A39.0)	4	10	56	61
zapalenie mózgu (A39.8/G05.0)	-	-	7	5
posocznica (A39.1-4)	3	6	69	57
Legioneloza (A48.1-2)	2	1	34	3
Borelioza z Lyme (A69.2)	141	102	1472	956
Gorączka Q (A78)	-	-	-	-

1. Liczba zachorowań na wybrane choroby zarejestrowanych w okresie 16-31.05.2006 r. oraz skumulowana liczba zachorowań zarejestrowanych od 1.01.2006 r. w porównaniu do analogicznych okresów 2005 r. (cd)

Jednostka chorobowa (symbole wg "Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych" ICD-10)	Meldunek 5/B		Dane skumulowane ¹⁾	
	16.05.06. do 31.05.06.	16.05.05. do 31.05.05.	1.01.06. do 31.05.06.	1.01.05. do 31.05.05.
Ostre porażenia wiotkie u dzieci w wieku 0-14 lat Ostre nagminne porażenie dziecięce /polio/: ogółem (A80) tym: wywołane dzikim wirusem (A80.1-2,4)	4 - -	2 - -	35 - -	15 - -
Encefalopatie gąbczaste: ogółem (A81.0,2-9) w tym: wariant choroby Creutzfeldta-Jakoba /vCJD/ (A81.0)	2 -	- -	3 -	3 -
Styczność i narażenie na wściekliznę / potrzeba szczepień (Z20.3/Z24.2) Wścieklizna (A82)	370 -	416 -	2287 -	2719 -
Wirusowe zapalenie mózgu: przenoszone przez kleszcze (A84) inne, określone (A83;A85;B00.4;B02.0) ³⁾ nie określone (A86)	3 1 11	2 1 8	7 27 78	7 13 76
Wirusowe zap. opon mózgowych, określ. i nie określ. (A87; B00.3; B02.1)	26	21	220	222
Bakteryjne zap. opon i/lub mózgu: określone, NGI (G00.2-8; G04.2) ⁴⁾ nie określone (G00.9; G04.2)	9 30	7 20	38 191	63 196
Zapalenie mózgu inne i nie określone (G04.0,8-9) Zapalenie opon mózgowych inne i nie określone (G03)	2 15	7 10	40 84	30 79
Gorączka denga - klasyczna lub krwotoczna (A90-A91) Żółta gorączka (A95) Gorączka Lassa, krymsko-kongijska, Marburg, Ebola (A96.2; A98.0,3,4) ⁵⁾ Inne wirusowe gorączki krwotoczne (A92-A94; A96-A99) ⁵⁾	- - - -	- - - -	- - - -	- - - -
Ospa wietrzna (B01) Ospa prawdziwa (B03) Odra (B05) Różyczka: ogółem (B06; P35.0)	6145 - 17 1851	7156 - - 482	81330 - 64 12338	80250 - 6 4257
Wirusowe zap. wątroby: typu A (B15) typu B - ogółem (B16; B18.0-1) ⁶⁾ typu C - ogółem (B17.1; B18.2) ⁶⁾ typu B+C (B16; B18.0-1 + B17.1; B18.2) inne i nie określ.(B17.0;B17.2-8;B18.8-9;B19)	- 56 117 2 -	5 72 148 3 2	26 633 1150 19 27	24 741 1227 47 28
Bezobjawowy stan zakażenia wirusem HIV (Z21) Choroba wywołana przez HIV /AIDS/: ogółem (B20-B24)	39 2	5 6	232 61	90 51
Świnka /nagminne zapalenie przyusznicy/ (B26) Zimnica /malaria/ (B50-B54) Bąblowica /echinokokoza/ (B67) Włośnica (B75) Świerzb (B86)	932 1 - 8 328	4009 - 1 - 368	10823 2 8 78 5062	46491 8 20 23 5220
Choroba wyw. przez <i>Streptococcus pneumoniae</i> , inwazyjna: ogółem (B95.3) ⁷⁾ w tym: zapalenie opon i/lub mózgu (B95.3/G04.2; G00.1)	8 5	6 4	88 48	77 55
Choroba wyw. przez <i>Haemophilus influenzae</i> typu b, inwazyjna: ogółem (B96.3) w tym: zapalenie opon i/lub mózgu (B96.3/G04.2; G00.0)	- -	4 4	17 14	36 28
Grypa i podejrzenia zachorowań na grype: ogółem (J10; J11) w tym: przypadki potwierdzone laboratoryjnie (J10; J11)	2023 -	918 -	196789 30	649134 42
Zatrucia naturalnie toksycznym pokarmem: ogółem (T61-T62) ⁷⁾ w tym: grzybami (T62.0) ⁷⁾	5 5	2 2	12 11	9 9
Inne zatrucia: ogółem (T36-T60; T63-T65) ⁷⁾ w tym: pestycydami (T60) ⁷⁾ lekami, prep.farmakologicznymi i subst.biolog. (T36-T50) ⁷⁾ alkoholem (T51) ⁷⁾	503 6 283 104	483 7 274 126	4661 30 2191 1097	5047 27 2826 1097

2. Liczba zachorowań na wybrane choroby zarejestrowanych w okresie 16-31.05.2006 r. wg województw

Województwo	Dur brzuszny i dury rzekome (A01)	Salmonekozy: zatrucia pokarmowe (A02.0)	Czerwonka bakteryjna /szigelozą/ (A03)	Inne bakteryjne zakażenia jelitowe		Inne bakteryjne zatrucia pokarmowe		Wirusowe i in. określ. zakażenia jelitowe		Biegunki u dzieci do lat 2: ogółem (A04; A08; A09)	Leptospiroza (A27)	Jersinioza: ogółem (A04.6; A28.2)	Tężec: ogółem (A33-A35)
				Ogółem (A04)	w tym: <i>E.coli</i> - enterokrwotoczną (A04.3)	Ogółem (A05)	zatrucie jadem kiełbasianym /botulizm/ (A05.1)	Ogółem (A08)	w tym: nieżyt jelit. wyw. przez rotawirusy (A08.0)				
POLSKA	-	591	1	276	2	165	1	1192	1073	1162	-	5	-
Dolnośląskie	-	26	-	19	-	12	-	61	54	78	-	-	-
Kujawsko-Pomorskie	-	30	-	4	-	7	-	66	62	76	-	-	-
Lubelskie	-	32	-	31	-	-	-	47	45	77	-	-	-
Lubuskie	-	16	-	5	-	-	-	19	15	10	-	-	-
Łódzkie	-	25	-	17	-	21	-	40	39	37	-	-	-
Małopolskie	-	44	-	24	-	9	1	95	95	85	-	2	-
Mazowieckie	-	46	1	38	-	12	-	152	132	121	-	-	-
Opolskie	-	8	-	2	-	-	-	3	3	14	-	-	-
Podkarpackie	-	73	-	13	-	-	-	46	44	51	-	-	-
Podlaskie	-	22	-	14	-	12	-	74	34	38	-	-	-
Pomorskie	-	138	-	11	-	19	-	152	141	144	-	-	-
Śląskie	-	30	-	33	1	-	-	140	130	139	-	-	-
Świętokrzyskie	-	15	-	8	-	2	-	65	64	56	-	2	-
Warmińsko-Mazurskie	-	24	-	9	-	-	-	67	61	72	-	-	-
Wielkopolskie	-	30	-	33	1	-	-	140	130	139	-	-	-
Zachodniopomorskie	-	32	-	15	-	71	-	25	24	25	-	1	-

Województwo	Błonica (A36)	Krzusiec (A37)	Choroba meningokokowa			Ostre nagminne porażenie dziecięce /polio/: ogółem (A80)	Wirusowe zapalenie mózgu przenoszone przez kleszcze (A84)	Wirusowe zap. opon mózgow. i nie określ. (A87; B00.3; B02.1)	Bakteryjne zapalenie opon i/lub mózgu		Ospa wietrzna (B01)	Odra (B05)	Różyczka: ogółem (B06; P35.0)
			Ogółem (A39) ¹²	w tym: zapalenie opon mózgowych (A39.0)	w tym: posocznica (A39.1-4)				określone, NGI (G00.2-8; G04.2) ¹⁴	nie określone (G00.9; G04.2)			
POLSKA	-	55	6	4	3	-	3	26	9	30	6145	17	1851
Dolnośląskie	-	2	1	-	1	-	-	3	1	3	516	-	84
Kujawsko-Pomorskie	-	4	1	1	1	-	-	-	-	3	426	-	90
Lubelskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	272	1	166
Lubuskie	-	-	-	-	-	-	-	-	-	1	236	-	26
Łódzkie	-	17	1	1	-	-	-	-	-	1	348	1	24
Małopolskie	-	-	-	-	-	-	-	2	1	3	494	-	87
Mazowieckie	-	5	-	-	-	-	-	2	-	5	1017	5	533
Opolskie	-	-	1	-	1	-	-	1	-	-	328	-	17
Podkarpackie	-	2	-	-	-	-	-	6	-	1	231	1	174
Podlaskie	-	17	-	-	-	-	1	2	-	5	177	-	23
Pomorskie	-	-	-	-	-	-	-	-	1	-	319	1	201
Śląskie	-	3	-	-	-	-	-	3	3	3	590	4	100
Świętokrzyskie	-	2	-	-	-	-	-	2	-	-	153	-	59
Warmińsko-Mazurskie	-	-	1	1	-	-	2	2	-	1	247	-	40
Wielkopolskie	-	3	-	-	-	-	-	3	3	3	590	4	100
Zachodniopomorskie	-	-	1	1	-	-	-	-	-	-	201	-	127

2. Liczba zachorowań na wybrane choroby zarejestrowanych w okresie 16-31.05.2006 r. wg województw (cd)

Województwo	Wirusowe zapalenie wątroby			Choroba wywołana przez HIV/AIDS/; ogółem (B20-B24)	Świnka /nagminne zapalenie przyusznicy/ (B26)	Zimnica /malaria/ (B50-B54)	Włośnica (B75)	Choroba wywołana przez <i>S. pneumoniae</i>		Choroba wywołana przez <i>H. influenzae</i>		Grypa i podejrzana zachorowań na grypę	
	Typu A (B15)	Typu B: ogółem (B16; B18.0-1) ⁶	Typu C: ogółem (B17.1; B18.2) ⁶					Ogółem (B95.3) ⁷	w tym: zapalenie opon i/lub mózgu (B95.3/G04.2; G00.1)	Ogółem (B96.3)	w tym: zapalenie opon i/lub mózgu (B96.3/G04.2; G00.0)	Ogółem (J10; J11)	w tym: przypadki potwierdzone laboratoryjnie (J10; J11)
POLSKA	-	56	117	2	932	1	8	8	5	-	-	2023	-
Dolnośląskie	-	7	13	1	61	-	-	-	-	-	-	135	-
Kujawsko-Pomorskie	-	3	10	-	27	-	-	-	-	-	-	33	-
Lubelskie	-	5	8	-	41	-	2	-	-	-	-	33	-
Lubuskie	-	1	-	-	4	-	-	1	-	-	-	-	-
Łódzkie	-	10	12	-	42	-	-	-	-	-	-	509	-
Małopolskie	-	4	5	-	41	-	-	2	2	-	-	144	-
Mazowieckie	-	1	14	-	79	-	-	2	2	-	-	457	-
Opolskie	-	1	-	-	23	-	-	-	-	-	-	28	-
Podkarpackie	-	-	-	-	2	-	-	-	-	-	-	-	-
Podlaskie	-	1	3	-	12	-	-	-	-	-	-	106	-
Pomorskie	-	2	4	-	15	-	-	-	-	-	-	33	-
Śląskie	-	5	16	-	221	-	3	1	-	-	-	361	-
Świętokrzyskie	-	6	7	-	121	-	-	-	-	-	-	3	-
Warmińsko-Mazurskie	-	3	3	1	13	-	-	1	1	-	-	57	-
Wielkopolskie	-	5	16	-	221	-	3	1	-	-	-	70	-
Zachodniopomorskie	-	2	6	-	9	1	-	-	-	-	-	54	-

3. Liczba zachorowań na wybrane choroby zarejestrowanych w okresie 16-31.05.2006 r. oraz skumulowana liczba zachorowań zarejestrowanych od 1.01.2006 r. wg definicji przypadku

Jednostka chorobowa (symbole wg "Międzynarodowej Statystycznej Klasyfikacji Chorób i Problemów Zdrowotnych" ICD-10)	Meldunek 5/B				Dane skumulowane ¹			
	Definicja przypadku ⁸			Razem	Definicja przypadku ⁸			Razem
	możliwe	prawdopodobne	potwierdzone		możliwe	prawdopodobne	potwierdzone	
Salmonelozы: ogółem (A02) ^{UE}	x	35	565	600	x	102	2851	2953
Czerwonka bakteryjna /szigelozы/ (A03) ^{UE}	x	-	1	1	x	5	8	13
Jersiniozы: ogółem (A04.6; A28.2) ^{UE}	x	-	5	5	x	1	73	74
Zatrucie jadem kiełb. /botulizm/ (A05.1) ^{UE/PL}	-	-	1	1	2	-	4	6
Leptospirozы (A27) ^{UE/PL}	-	-	-	-	-	-	-	-
Odra (B05) ^{UE}	1	3	13	17	5	13	46	64
Wirusowe zapalenie wątroby typu A (B15) ^{UE}	x	-	-	-	x	1	25	26
Zimnica /malaria/ (B50-B54) ^{UE}	x	x	1	1	x	x	2	2
Włośnica (B75) ^{UE}	x	4	4	8	x	26	52	78

Objaśnienia: (1) z uwzględnieniem ewentualnych korekt; (2) jedno zachorowanie może być wykazane w kilku pozycjach; (3) w 2005 r. zmiany w rejestracji, bez znaczącego wpływu na porównywalność danych z wcześniejszych lat; (4) niesklasyfikowane gdzie indziej (NGI), z wyłączeniem wywołanego przez *H. influenzae* lub *S. pneumoniae*; (5) szczegółowych informacji o zachorowaniu/zachorowaniach zarejestrowanych w okresie sprawozdawczym należy szukać na stronie 5., lub kolejnych; (6) łącznie z zachorowaniami z koinfekcją HBV/HCV; (7) rejestracja niepełna; (8) UE - standardowe definicje Unii Europejskiej, UE/PL - definicja Unii Europejskiej przystosowana do potrzeb nadzoru w Polsce; (-) nie było zachorowań; (.) brak danych; (x) nie dotyczy.

Zakażenia HIV i zachorowania na AIDS

Informacja z 30 kwietnia 2006 r.

Tabela 1. Liczba przypadków zgłoszonych w okresie 1-30.04.2006 r. wg województw

Województwo	HIV	AIDS	Zgony chorych na AIDS
POLSKA	60	16	4
1. Dolnośląskie	2	-	-
2. Kujawsko-Pomorskie	2	-	-
3. Lubelskie	-	-	-
4. Lubuskie	-	-	-
5. Łódzkie	3	-	-
6. Małopolskie	1	-	-
7. Mazowieckie	5	-	-
8. Opolskie	-	2	2
9. Podkarpackie	4	-	-
10. Podlaskie	3	1	-
11. Pomorskie	4	6	-
12. Śląskie	3	4	1
13. Świętokrzyskie	1	-	-
14. Warmińsko-Mazurskie	2	3	1
15. Wielkopolskie	2	-	-
16. Zachodniopomorskie	1	-	-
Brak danych	27	-	-

Tabela 2. Liczba przypadków zgłoszonych w okresie 1-30.04.2006 r. wg płci i wieku

Wiek (w latach)	HIV			AIDS			Zgony		
	M	K	b.d.	M	K	b.d.	M	K	b.d.
niemowlęta	-	-	-	-	-	-	-	-	-
1 - 12	2	-	-	1	-	-	-	-	-
13 - 19	1	2	-	1	-	-	-	-	-
20 - 29	20	3	-	2	1	-	1	-	-
30 - 39	16	6	-	5	1	-	2	-	-
40 - 49	5	1	-	3	-	-	1	-	-
50 - 59	3	-	-	2	-	-	-	-	-
60 +	1	-	-	-	-	-	-	-	-
Brak danych	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Razem	48	12	-	14	2	-	4	-	-

Tabela 3. Liczba przypadków zgłoszonych w okresie 1-30.04.2006 r. wg prawdopodobnej drogi transmisji

Grupa ryzyka	HIV	AIDS	Zgony
Mężczyźni homo- i biseksualni	1	1	-
Stosujący narkotyki w iniekcjach	11	4	3
Chorzy na hemofilie	-	-	-
Biorcy krwi	-	-	-
Utrzymujący ryzykowne kontakty heteroseksualne	4	6	-
Dzieci matek zakażonych HIV	2	1	-
Zakażenia jatrogenne	-	-	-
Inni / brak danych	42	4	1
Razem	60	16	4

W kwietniu 2006 roku zgłoszono 60 nowo wykrytych zakażeń HIV. Zgłoszone przypadki zostały potwierdzone w laboratorium Katedry i Kliniki Chorób Zakaźnych AM we Wrocławiu, w Instytucie Wenerologii AM w Warszawie, w Pomorskim Centrum Chorób Zakaźnych i Gruźlicy w Gdańsku, w Instytucie Hematologii w Warszawie, w Pracowni Diagnostycznej Nabytych Niedoborów Odporności w Łodzi, w Wojewódzkim Szpitalu Obserwacyjno-Zakaźnym w Bydgoszczy i w Szpitalu Uniwersyteckim w Krakowie. W kwietniu 2006 w przypadku aż 70% zgłoszeń nowo wykrytych zakażeń HIV nie podano prawdopodobnej drogi zakażenia. Z uwagi na fakt, że znajomość głównych dróg transmisji wirusa HIV jest niezbędna dla właściwej oceny sytuacji epidemiologicznej w naszym kraju, zwracamy się z apelem o uwzględnianie tej informacji w skierowaniach na badania w kierunku HIV i w zgłoszeniach nowo wykrytych zakażeń HIV.

Spśród 16 zgłoszonych przypadków AIDS 1 był zdiagnozowany w 2002 r., 7 przypadków w 2005 r., 7 przypadków w 2006 r., a w 1 przypadku nie udało ustalić się daty postawienia diagnozy AIDS. U wszystkich chorych określono co najmniej jedną chorobę wskaźnikową w brzmieniu, jak w definicji ŚOZ, według kryteriów definitywnych (8 chorych) lub przybliżonych (8 chorych). U 15 chorych podano liczbę komórek CD4, która wahała się od 8 do 296 na mikrolitr (średnio 86,3/μl). Tylko 1 z 16 chorych był leczony antyretrowirusowo przed rozpoznaniem AIDS, o jednym brak informacji, czy podjęto próbę leczenia, czy nie.

Od wdrożenia badań w 1985 r. do 30 kwietnia 2006 r. stwierdzono zakażenie HIV u 10.094 obywateli polskich, wśród których było co najmniej 5.329 zakażonych w związku z używaniem narkotyków. Ogółem odnotowano 1.773 zachorowania na AIDS; 816 chorych zmarło.

Magdalena Rosińska, Anna Nitka
Zakład Epidemiologii PZH

* * *

UWAGA: Liczby zachorowań na choroby wywołane przez ludzki wirus upośledzenia odporności [HIV] podawane na str. 2. i 4. "Meldunków" pochodzą ze sprawozdań Mz-56 nadsyłanych przez Wojewódzkie Stacje San.-Epid. w ramach systemu zbiorczego zgłaszania zachorowań na choroby zakaźne. Natomiast dane o zachorowaniach zawarte w powyższej informacji pochodzą ze skorygowanych w Zakładzie Epidemiologii PZH zgłoszeń poszczególnych zachorowań.

Alarmujący wzrost zakażeń ludzi w Polsce "amerykańskim" typem serologicznym pałeczek *Yersinia enterocolitica*

Jersinioza jest ostrą lub przewlekłą odzwierzęcą chorobą zakaźną wywoływaną przez pałeczki *Yersinia enterocolitica* i *Yersinia pseudotuberculosis*. W 2005 roku w Polsce zarejestrowano 132 potwierdzone laboratoryjnie przypadki jersiniozy, w tym 109 przypadków jersiniozy jelitowej i 23 pozajelitowej. Drobnoustroje obu gatunków są szeroko roz-

powszechnione w przyrodzie, występują w glebie, w wodzie oraz wśród domowych i dzikich zwierząt, przy czym najważniejszym rezerwuarem patogennych dla człowieka szczepów są świnie. Wśród pałeczek *Y. enterocolitica* chorobotwórcze dla człowieka są przede wszystkim drobnoustroje należące do serotypu O:3, O:8, O:9 i odpowiednio biotypu 4, 1B i 2. O ile szczepy należące do serotypu O:3 i O:9 były do końca lat 80-tych ubiegłego wieku izolowane w większości krajów Europy, w Kanadzie, Japonii i Południowej Afryce, o tyle pałeczki *Y. enterocolitica* O:8, nazywane "serotypami amerykańskimi", były izolowane jedynie w USA, zdecydowanie dominując wśród jersinii izolowanych od ludzi w tym kraju. Do 2003 roku w Europie zanotowano zaledwie kilka pojedynczych przypadków izolacji szczepów *Yersinia enterocolitica* O:8 z próbek materiału klinicznego, szczepy te jednak bądź nie należały do biotypu 1B i nie posiadały cech zjadliwości, bądź też nie poddano ich szczegółowej weryfikacji i dalszym badaniom. W 2003 roku, jak wynika z publikacji Schuberta i wsp. (*J.Clin.Microbiol.* 2003,22:66-68), został po raz pierwszy wyhodowany w Europie od dziecka z biegunką w pełni wirulentny szczep *Y. enterocolitica* O:8 należący do biotypu 1B. W Polsce do 2004 roku nie było doniesień o izolacji od ludzi pałeczek *Y. enterocolitica* O:8, stwierdzono natomiast pojedyncze przypadki chorych ze znamienne podwyższonym poziomem przeciwciał dla antygeny O:8 oraz wydzielniczych białek Yop pałeczek *Yersinia*.

Pierwszy wyhodowany w naszym kraju szczep *Y. enterocolitica* O:8 biotypu 1B wyizolowano z węzła chłonnego krezki pacjentki z marskością wątroby, hospitalizowanej z powodu silnego bólu brzucha w prawym dole biodrowym i gorączki. W surowicy pobranej od pacjentki stwierdzono również wysoki poziom przeciwciał dla antygeny O:8 i wydzielniczych białek Yop pałeczek *Yersinia* (Szych i wsp. *Postępy Mikrobiol.* 2004,43,Supl.1,159). Od tego czasu w Pracowni Pałeczek Jelitowych PZH wśród przysłanych do typowania serologicznego oraz bio- i wirulotypowania zidentyfikowano 6 następnym szczepów *Y. enterocolitica* O:8 biotypu 1B. Szczepy te izolowano od dzieci i młodych osób z biegunką lub/i objawami zapalenia wyrostka robaczkowego z różnych regionów naszego kraju. Wszystkie badane szczepy posiadały kodowane plazmidowo i chromosomalnie cechy zjadliwości charakteryzujące wirulentne szczepy *Y. enterocolitica* O:8 biotypu 1B. Także analiza wyników badań serologicznych w kierunku jersiniozy wykonanych w Pracowni Mycoplasma i Serologii PZH w ostatnich czterech miesiącach wskazuje na wzrost częstości występowania zakażenia ludzi tym typem serologicznym pałeczek *Yersinia* (4 dodatnie wyniki, w tym jeden od dziecka hospitalizowanego z powodu ostrej biegunki). Powyższe obserwacje wskazują na postępujący wzrost liczby objawowych zakażeń wywołanych przez pałeczki *Y. enterocolitica* O:8 biotypu 1B u ludzi w Polsce. Należy przy tym podkreślić, że w okresie od 1.01. do 15.05. bieżącego roku, w porównaniu z analogicznym okresem ubiegłego roku, ponad dwukrotnie wzrosła liczba zgłoszonych zachorowań na jersiniozę, wśród których mogą być również zachorowania wywołane przez pałeczki

Y. enterocolitica O:8. Jest to bardzo niepokojące zjawisko, gdyż szczepy pałeczek *Yersinia* reprezentujące ten typ serologiczny uznaje się za najbardziej chorobotwórcze dla człowieka. Jak wynika z piśmiennictwa pałeczki *Y. enterocolitica* O:8 wywołują zwykle zakażenia sporadyczne, chociaż w USA opisywano również duże ogniska zatrucia pokarmowego wywołane przez te drobnoustroje. Najczęściej wśród nośników zarazka wymienia się surową wieprzowinę, wtórnie skażone lub źle pasteryzowane mleko, mleko w proszku, wodę z naturalnych źródeł i różne gotowe potrawy. Cechą pałeczek *Yersinia* znacznie zwiększającą ryzyko zakażenia tymi bakteriami jest ich zdolność namnażania się w niskich temperaturach podczas przechowywania żywności w chłodni. Zakażenie może przebiegać jako *gastroenteritis*, z wysoką gorączką i biegunką, ale może też być, zwłaszcza u starszych dzieci i młodzieży oraz młodych dorosłych przyczyną rzekomego zapalenia wyrostka robaczkowego.

Aby uzyskać lepszy wgląd w epidemiologię jersiniozy w Polsce wszystkie izolowane na terenie kraju szczepy pałeczek *Yersinia* powinny być przesyłane do Pracowni Pałeczek Jelitowych PZH celem dalszej identyfikacji, wirulotypowania i oceny klonalnego zróżnicowania szczepów. Ponadto w przypadku każdego laboratoryjnie potwierdzonego zakażenia powinien być przeprowadzony wywiad epidemiologiczny.* W przyszłości wspólne działanie mikrobiologów i epidemiologów być może pozwoli na wykrycie najbardziej prawdopodobnych nośników zarazki, z którymi pałeczki *Y. enterocolitica* O:8 są importowane do Polski.

Szczepy pałeczek *Yersinia* należy przysyłać na adres: Pracownia Pałeczek Jelitowych, Zakład Bakteriologii Państwowego Zakładu Higieny, 00-791 Warszawa, ul. Chocimska 24. Wskazane jest pobranie i przesłanie do PZH również próbki surowicy od pacjenta, od którego wyhodowano szczep. Badania szczepów i towarzyszącej im próbki surowicy będą wykonane nieodpłatnie.

* Od bieżącego roku Główny Inspektorat Sanitarny wprowadził wymóg przesyłania do Zakładu Epidemiologii PZH wywiadów epidemiologicznych dotyczących wszystkich przypadków jersiniozy zarejestrowanych przez Stacje Sanitarne-Epidemiologiczne. (*przyp. red.*)

Jolanta Szych, Zakład Bakteriologii PZH